

Криму тамований скрик...

Олег Гончаренко

Джерело: [Кримська світлиця](#)

Олег ГОНЧАРЕНКО

КРИМУ ТАМОВАНИЙ СКРИК...

Хоч темна ніч над Кримом нависа,
нехай душа ще трохи "поліниться" –
хай ледь гойднуть шовковиця й пшениця
над Вічним Бойовищем небеса.
Прийди і чуй, якщо дістане серця
бездонний гук скорботної Ріки,
в глибінь якої вникли за віки
і схлипи тиверця, і молитви іверця,
і елліна гортанна низина
на хрип насущний звітрені пісні.
Такі вони – ці темники зловісні,
така вона – ця правда неземна
Історії, яка брехню сточила,
неначе кров жертовну, в байраки.
Прийди і чуй – подвигшись на думки,
хоч трохи Степу запали очима!
Подайся в кобзарі чи леутари...
Якесь лошатко примани, гніде...
Крім тебе, вже ніхто і не прийде:
своїх лишилось – "кілька і татари".
Я знаю, вже напився досхочу ти
з усіх "копитець" мли і темноти.
Та й мертвим (ні!) не можеш не прийти
і Бога скрик дитячий не почути...

* * *

Читаю:

"А ніч повна
безликих людей,
що переслідують
одненьку людину,
яка десь на

цій планеті сховалася...
Чи ж сховалася?!"
Де ж заховаєш мене-листок,
якщо гинуть сади
без дніпровської Води?!
Та людина, яку шукають,
дуже схожа на мене.
Але її доля - не моя доля.
Моя доля -
доля першої краплі
дощової снаги,
яка оживить
паросток
хоч
груші-"гнилички"
десь за Армянськом.
А доти і помирати
немає сенсу.

* * *

Читаю:

"А попереду усіх загоничів -
також одинак,
також людина без обличчя,
божевільний, що зміг залишити
далеко позаду показну нормальність
заради здобичі..."
І знову жах піднімається від коренів
капілярами стовбура аж у крону!
Але раптом попередній текст блякне
і проступають руни листа
Жінки, Яка Ще Не Розучилася
Плакати Над Моїми Віршами:
"...все перечитую і вчитуюсь,
бо ж Ваше Слово таке глибоке,
таке вагоме, і таке близьке.
Але прочитане розчиняється у болю,
розпливається в очах, тече потічками
і капає солоними горючими слізьми
на мій маленький натільний
Крим-3-Тризубом,

який урізався ось в долоню до крові..."
Не заспокоєний, все-таки умиротворяюсь.
І тихо шумлю у майбутнє.

АСИМЕТРІЯ ПЕЧАЛІ

(за картиною Тетяни Полещук)

Яке страшне це відчуття нове –
коли усе, як в сні страшному сниться,
коли усе у пам'яті пливе –
всі образи, всі обрії і лиця!
Вже третій рік, як одірвали Крим,
і він поплив, гойдаючись на хвилі,
в безмежжя, де у хмарах гавкав грім,
у далечі, від жаху посивілі.
В ефірі знову ожили жалі...
Я зрозумів, угибнувши у горе,
чому був-тік годинник у Далі,
в мінливого, як море, Сальвадора!
Розмились карби і Добра, і Зла...
Світ ідеали вічні розбазарив...
Реальність потекла у дзеркала...
Прийшли часи страшних інсультних марев...
Проте не жду я фатуму кінця
і вірую у видива яскраві:
передчуваю Віщого Творця,
що все-таки проявиться у Яві,
що звільнить Крим від болю і зажур,
які його жінкам не притаманні,
роздмухає ще сонця контражур
і вирівняє ракурси сприймання...

ВОНА – І СЛАВА, І МОЛИТВА...

(за картиною Тетяни Полещук)

Вставай, хто серцем ще не догорів!
Сміливо поривайся у негоди!
Вона чекає сина між вітрів –
Душа Народу – Вічна Мати Роду.
Тому завжди твій шлях благословен
(нехай тремтять лакизи й боягузи)!

У неї сотні сутностей-імен.
Вона - Богиня... Вона - Жінка й Муза...
Вона не прокляне... Вона спасе...
Вона з дороги привітає радо...
Вона питає кожного за все -
за кожен подвиг і за кожную зраду!
Куди тебе вітри не занесуть,
проявиться - розвіє тимчасовість
твоя татарська чоловіча Суть,
твоя надійна чоловіча Совість.
Вона додасть надії, віри, сил -
й тим до польоту надихне неначе.
Ночами вона ходить між могил
(тоді над нею вись дощами плаче)...
Можливо, що тебе забудуть всі.
Але вона чекатиме край світу,
в кривавій променіючі росі,
(і не на осуд чи на суд...), джигіте.

За Борисом Чичибабіним
ЧОРНИЙ КАРБ
Ешрефу Сем'ї-заде

Я бачив Крим без покривала,
й на те дивитися не міг:
хоч сонце гори зігрівало,
та горем віяло від них.
У просторах біди і смерті
палав прекрасних квітів чар,
де в дев'ятсот сорок четвертім
кати вивозили татар.
Сади упали на коліна
в чорнотах зганьблених широт, -
було у зраді, без провини,
весь звинувачено народ.
І бруд брехні поганець всяк лив,
коли хотів і скільки міг...
І з брудом тим зрівняли саклі,
спаливши суть Священних Книг.
Аби дивились наші діти
в даль не нахабно й не згорда,

хай буде вічно всім боліти
цього народу нам біда,
синів якого десь без ліку
втоптав у невіді погар,
безсовісно так, хижо, дико
тюрми безкрайньої владика
і генеральний секретар.
Донині рана - їхнє горе.
Десь молитов холоде щем...
А чайки плачуть ще над морем
їхнім зневаженим плачем.
Татари уві сні і мрії
знов линути у безмежжя див,
туди, де й холод смерті гріє -
де тліють кості прадідів.
Вони і вічно, й незборимо
ітимуть в свій завітний стан:
їх не відлучиш так від Криму,
як від Росії росіян.
Гудуть в святім краю сьогодні -
вже порожнеча, і пітьма:
живе там, бачте, хто завгодно,
лиш їх, дітей тих гір, нема.
Для них цей світ - жахливий карцер,
де смертно тілу і душі.
А вже вернулися балкарці...
І вже вернулись інгуші...
Спиніть же, грішники, паради
отут, на зламі злих століть,
і чорний карб не з морди влади -
з обличчя істини зітріть!
Не ждіть же з моря сліз погоди.
Болить? Покайтеся на тім -
верніть знов острів рим народу,
якому він - і храм, і дім.

ДЖАМАЛІ

Дівчинко з моєї вулиці,
маленьке татарське галчення,
яке скаче межі калюж минулого -

спішить на гілочку дитсадка "Горобинка"
чи до школи, номером якої є
"випростаний" Знак Безкінечності,
інколи прошу тебе:
"Зупинися!"

Прошу, бо відчуваю, знаю,
що і я, і Медове Місто
втрачаємо тебе назавжди,
таку живучу, аж трішечки хижу,
як і увесь твій народ.

"19 - 44" -

координати точки твого неповернення
і код точки кипіння Європи...

А натомість, у моїй пам'яті сусіди
знову виносять у неділю в сади радіоли,
і звучить над Всестепом та над Всесвітом:
"Джамайка! Джамайка!"

Чи: "Джамала! Джамала!"?

Не догукаються.

Не дочекаюся.

Ти-и-и ле-е-ети-и-и!!!

МИ - НЕПЕРЕМОЖНІ!

Ти сумнівів тванища знов не тривож, ні!

Так, друже-татарине, в злі,
допоки ми разом, ми - непереможні,
Свої На Священній Землі!

Згадай час звитяги, згадай Жовті Води,
коли наші горді вітці
за нашу свободу і вашу свободу
втавали у безкраї ці.

Згадай нашу правду, згадай нашу славу,
і проти безрідних заброд
злютуймося в спільну незборену лаву -
в єдиний величний Народ.

Тут не святкуватиме "празників" бидло:
це - наших пісень береги!

Нехай осяває нас Тризуба світло
і сяйво освятить Тамги!

* * *

Відповісти б: "На радість хоч кому жив?"
Голісінський, хоч як собі надінь яв...
Як мертвий голуб, дзьобом - у калюжі,
п'ю кригу (а напиться - безнадія)!
Душа десь там - аж на краєчку Криму,
або за збуреними карстами Карпат...
Лафа - не відморозиш стерті крила.
Кайф - нікому за смерть тебе картать.
Сюди навряд припруться "власелини":
це саме лінія безсуддя осьова...
Маленька жінка, некрасива, в ластовинні,
але яка й півсвіту осява,
цей карб одна лише, можливо, й переступить:
у неї є на те обов'язки й права.
Та що там зможе - це ж у вічність "передступінь"?!
Поплаче і затихне, як трава.
Повеселився... Тієї там і скрути —
буть "тимчасово винним без вини"!
Все далі буде: і гончар свій круг розкрутить,
і поженуть отари чабани,
й когось якась народить породілля...
Сльозами, люба, не соли вітри!
Я навіть вмерзлим в кригу порадію,
бо за життя прожив аж цілих три!
То інша справа - скільки жить збиравсь,
і скільки Богом суджено поету...
Прийде весна. Хвостом ударю, мов карась,
і хлюп-хлюп-хлюп (нехай не в вись) - у Лету!

Ольга РОМАНИШИН

Розчахнуло навіл не грімницею — зимна байдужість?
Розпанахала вцент: до найтонших молекул, цеглин.
Посланцями з руйновища плентають вистиглі ружі,
Щоб за хвилю спочити на косах нових Магдалин...

Ся дорога для мене найважча, але не остання —
Повернуся пелюстям, цілунком кармінових уст,
Бо ще досі триває оце первородне вродання
Поцяткованих душ у тернину медвяних безумств.

Ми з тобою знайомі: нас вигнано вкупі із Саду,
Ми з тобою впивались на згарищі Трої вином,
І якщо я не поруч, то легко крокую позаду,
І у тебе не нині, то завтра вросту все одно...

ХИМЕРНІ МРІЇ

В мураві адамашковій спала старенька обмара —
З негасимого сну доплітала тонкий покрівець...
Скреготіла зубами думок різношерста отара,
Нарочито гризнувши сполоханих мрій острівець...

О, якби ж я могла осягнути таркату химерність,
В закапелках ілюзій надпити рятунку ефір!
А натомість - прополую сіро-зелену мізерність,
Обмозоливши серце об зимні ефеси рапір...

О, якби!.. Та хіба хтось казав, що не зможу?!
Набубнявіла брунька засвітить позавтра червоно,
Граціозна весна поцілує небесну сторожу,
На моріг одягнувши мари малахітове ґроно.

Ну, а я лебедітиму поміж зела безнастанно,
Розіллюсь у тобі ненародженим сяйвом доріг,
І щовечора сонце котитиме душу шафранно,
Щоби ти відшукати мене в напівтемряві зміг...

Картатий Дід* штампує обереги,
За склом джерельним — трійко таємниць:
"Отим — свободи, тим — нові ковчеги,
А цій у вузлик зав'яжіть дивниць!"

Пахтить журбою передбур'я голе
Й сочиться медом у Великий Віз.
Перекотилось перекотиполе,
Замість дубів — складний дереворіз...

Мідяк (на щастя) прошмигнув у трави,
У клунку — пусто: ні химер, ні див.
Чому ж сей дощ сміється в три октави,
А горизонт — хтось ніби підпалив?!

Остання крапля впала на рамено,
Замок сховав дбайливо живопліт.
У шпарку ключ вганяю бережено:
Півоберт, другий — відчинився світ!
*Дід — Чугайстер

* * *

Маленька хата вгрузла у чорнозем,
У зморшках стіни, вистиглі давно,
Привиділось хлоп'ятко голомозе
Та мушкательки* цвіт через вікно.
Ось-ось бабуня кликатиме їсти,
Мизатий кіт почапає слідком,
І років через сорок, десь у місті,
Дитячий спомин вдарить молоком
У сиві ніздрі. Ну, а поки — літо,
Доба триває десь годин сто сот,
Віконниці регочуть білоквіто,
На шкапі дерев'яній Дон Кіхот
Долає роту злісних бур'янів.
Розбито два коліна і чоло:
Лік — подорожник, аж побагрянів...
Усесвіт помістився у село...

Маленька хата вгрузла у жалі:
Страшна — байдужість, зовсім не морози.
На весну прилітають журавлі.
А мріялося — хлопчик голомозий...
*мушкателька - пеларгонія

Любов СЕРДУНИЧ
ПРИФРОНТОВА КОЛИСКОВА

Спи, синочку, люлі-люлі,
Поки вгомонились кулі...
Люлі-люль, засни скоріше,
Напишу тобі я віршик
Про веселу кішку нашу...
(Кішка зникла... Боже! Нащо
Ця війна? Нема вже сили!..
Матері дітей ростили

Для життя, для миру й щастя!...)...
Напишу, якщо ще вдасться,
Про майданчик в дитсадочку,
Про мою майбутню доньку...
(Відбудують і майданчик,
І припиняться ридання)...
Люлі-люлі, мій синоню!..
Принесуть лелеки доню –
Матимеш малу сестричку.
Перемога, вірю, – близько.
І повернеться твій татко...
Ти рости, моє дитятко,
Як татусь твій: і безстрашним,
І сміливим... (Боже, нащо?..)..
Поки вгомонились кулі –
Синку, спи... Не всі поснули...
Люлі-люлі... люлі... люлі...

Олекса УДАЙКО
РЯДОВИЙ РЕВОЛЮЦІЇ

Якось спитали на Майдані
У сивоусого бійця,
Чого стоїть він в "калабані",
Кому потрібна вахта ця...

"Свої тут маю "квадро-метри"
Й заповнюю своїм єством,
Та коли треба буде вмерти,
Прийму з належним торжеством!"

Й тепер стоїть він... Вже в граніті...
Чатує від руки сваволь...
І простяглись від нього ниті
В прийдешнє світу... Та "уволь" –

Йому на небі вже все рівно,
Що буде в нас, та не однак
Нам, сущим тут і правовірним,
Куди поверне той гопак,

Що від Майдану має владу –
Гетьман клейноди й булаву!
Чи дасть країні гідну раду,
Чи не послабить тятину,

Напнуту на сталюго лука
Борні супроти тих принад,
Що владоможців – хижих круків
На світ пустив зелений гад.

За тих, що в небі, ми в одвіті:
Щоб не даремно полягли,
Щоб не кляли нас наші діти,
Щоб спали в спокої орли...

О ти, наш орле сивоусий,
Наш революцій рядовий!
Твоє знамено ми не впустим,
Щоб подвиг твій був віковий.